

PROTOKOLL
fra
møtet i Omsetningsrådet

tirsdag 19. oktober kl. 16:00

(Møte nr. 4 2004)

Møtet ble satt kl. 16:00

Til stede: Ottar Befring (leder), Anne Moursund (for Steinar Hauge), Harald Mork, Geir Grosberg, Bjarne Undheim, Jostein Frøyland, Dag Henning Reksnes, Tore Ruud (for Marthe Styve Holte), Wenche Lyngholm, Mona Søyland, Rune H. Haram, Johnny Hagen (for Grete Andreassen), Jørand Ødegård Lunde og Lina Mogstad

Fra SLF: Nina Strømnes Rodem, Tor Erik Jørgensen, Haavard Mjelde, Øyvind Breen, Randi Evju Schweigaard, Hilde-Kari Skarstein, Sigrun Rødset, Arne Langødegård og Sveinar Skjevdal

Forfall: Steinar Hauge, Stine Wohl Sem, Per Odd Gjestvang, Elisabeth Varland, Grete Andreassen, Ole Festad Lund, Øyvind Bergstrøm og Marthe Styve Holte

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen fra møtet i Omsetningsrådet 18.06.2004 godkjennes.

Innhold:

3.	Skjønnsmessig fastsetting av omsetningsavgift på direktesalg av egg for år 2003	3
4.	Markedsregulering kjøtt – Sluttoppgave for anlegg for kadaverhåndtering i Balsfjord	3
5.	Endringer i budsjett 2004 og forvaltningsoppgaver som følge av jordbruksoppgjøret 2004	4
6.	Administrasjonsgodtgjørelsen til markedsregulator - Orienteringssak.....	5
7.	Møteplan første halvår 2005	8
8.	Effektivisering av saksbehandling og beslutningsprosess i Omsetningsrådet.....	8
9.	Oppnevning av medlemmer og varamedlemmer til Omsetningsrådet	9

3. Skjønnsmessig fastsetting av omsetningsavgift på direktesalg av egg for år 2003

Unntatt offentlighet.

4. Markedsregulering kjøtt – Sluttoppgave for anlegg for kadaverhåndtering i Balsfjord

I jordbruksavtalen 2001 ble det bevilget 8 mill. kroner til nytt steriliseringsanlegg i Nord Norge, og dette beløpet ble utvidet med 2 mill. kroner i jordbruksavtalen 2003. I tillegg ble det i jordbruksavtalen 2004 avsatt 2 mill. kroner over Landbrukets utviklingsfond (LUF), som i følge revidert tildelingsbrev fra Landbruksdepartementet skal forvaltes av Statens landbruksforvaltning. Samlet tilskudd utgjør 12 mill. kroner.

Ved det nybygde anlegget for kadaverhåndtering i Balsfjord skal slakteavfall fra hele Nord Norge gjenvinnes til fett og mel som brukes til brensel. Tidligere måtte slakteavfall transporteres til Stranda på Sunnmøre. Denne reduksjonen av transportavstandene innebærer en betydelig reduksjon av transportkostnadene.

Kravet til rapportering har vært knyttet til ferdigstilling av anlegget og et revisorattestert byggeregnskap. Statens landbruksforvaltning har fortløpende under byggeprosessen mottatt oversikt over Norsk Proteins løpende utbetalinger i byggeprosessen, og dette har dannet grunnlaget for foretatte à-kontoutbetalinger til anlegget.

Norsk Protein har i brev datert 12.05.2004 sendt sluttregnskap for steriliseringsanlegget og bedt om sluttutbetaling av tilskuddet til anlegget. I brevet fra Norsk Protein fremgår det at byggeprosessen er avsluttet og at det er prøvedrift på anlegget. Byggeregnskapet er revisorattestert og viser total kostnader på kr 24 933 983.

Dersom steriliseringsanlegget på et senere tidspunkt blir omdisponert (solgt, nedlagt m.m.), må melding gis til Statens landbruksforvaltning som vil fastsette et tilbakebetalingskrav. Ved vurdering av kravets størrelse vil det være naturlig å benytte Omsetningsrådets forskrift om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg av 21.05.1979.

Ved utbetaling av à-konto beløp har det overfor tilskuddsmottaker vært en forutsetning for utbetaling, at arbeidsutvalget i Omsetningsrådet godkjenner sluttregnskapet og vedtar utbetaling av tilskuddet på 10 mill. kroner som er avsatt over jordbruksavtalens post 70.11.

Regnskapet er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i jordbruksavtalene i 2001 og 2003 post 70.11 gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet godkjenner det revisorattesterte regnskapet for bygging av steriliseringsanlegg i Balsfjord, og 10 mill. kroner fra jordbruksavtalens post 70.11 vedtas bevilget.

5. Endringer i budsjett 2004 og forvaltningsoppgaver som følge av jordbruksoppjøret 2004

Landbruksdepartementets tildelingsbrev av 29.01.2004 definerer Statens landbruksforvaltning sine oppgaver og disponible midler, herunder midler gitt over jordbruksavtalen hvor Omsetningsrådet er tilskuddsmottaker. Revidert tildelingsbrev av 06.07.2004 gir melding om endringer som følge av jordbruksoppjøret 2004.

Bevilgningen på post 70.11 Avsetningstiltak har fått en økning i forhold til budsjettet for 2004 på 1,3 mill. kroner til 49,7 mill. kroner. Økningen skyldes overføring av ubenyttede midler fra 2003, 1 mill. kroner til steriliseringsanlegg for slakteavfall i Nord-Norge og 0,3 mill. kroner til produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter.

Justert budsjett 2004 for posten 70.11 er etter dette som følger:

Ordning	Beløp, mill. kr
Avsetningstiltak hagebruk	3,9
Kollektiv dekning omsetningsavgift hagebruk	10,0
Avsetningstiltak potet (prisnedskrivning potetsprit)	19,0
Tilskudd til produsentsammenslutninger grønt	0,8
Avsetningstiltak melk (skolemelkordningen)	10,0
Tilskudd til kadaverhandtering	5,0
Destruksjonsanlegg for slakteavfall i Nord-Norge	1,0
Sum	49,7

Til ferdigstilling av destruksjonsanlegget for slakteavfall i Nord-Norge ble det ved årets oppgjør bevilget ytterligere 2 mill. kroner over Landbrukets utviklingsfond. I henhold til tildelingsbrevet forvaltes disse midlene av SLF.

Bevilgningen over posten 70.11 Avsetningstiltak blir i dag forvaltet av Omsetningsrådet. Fra og med 01.01.2005 skal SLF ta over forvaltningen av tre av ordningene:

- avsetningstiltak potet (prisnedskrivning potetsprit),
- tilskudd til produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter og
- tilskudd til kadaverhåndtering.

Fra samme tidspunkt blir skolemelkordningen tatt ut av jordbruksavtalen, og skal i sin helhet finansieres av omsetningsavgiftsmidler.

Midlene til kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk og andre avsetningstiltak for hagebruk og potet skal fortsatt forvaltes av Omsetningsrådet.

I revidert tildelingsbrev varsler departementet om at det fram mot jordbruksforhandlingene 2005 skal gjøres en vurdering av alternative finansieringskilder enn jordbruksavtalen til bevilgningen til kollektiv dekning av omsetningsavgift for frukt, grønt og potet. Landbruksdepartementet varsler at de vil komme tilbake med klargjøring av eventuelle oppdrag til SLF. (Ref. St.prp. nr. 66 kap. 7.11.)

Med bakgrunn i dette gjøres følgende

Vedtak:

Endringer som følge av jordbruksoppgjøret 2004 for områder hvor Omsetningsrådet er tilskuddsmottaker, tas til etterretning.

6. Administrasjonsgodtgjørelsen til markedsregulator - Orienteringssak

I møtet i Omsetningsrådet 30.04.2004 ble sekretariatet bedt om å orientere om de seneste utredningene som har vært foretatt når det gjelder prinsippene for beregning av administrasjonsgodtgjørelsen til markedsregulator.

Gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen i 1998

Sist det ble foretatt en omfattende gjennomgang av prinsippene for beregning av administrasjonsgodtgjørelsen var i 1998. Bakgrunnen for denne gjennomgangen var bl.a. St prp. nr. 72 – Jordbruksoppgjøret 1996 hvor Landbruksdepartementet foreslo at Omsetningsrådet skulle få i oppdrag å gjennomgå beregningen av administrasjonsgodtgjørelsen. Oppdraget med å foreta gjennomgangen ble gitt til Bedriftsøkonomisk Institutt ved Knut Johannes Moen. I forbindelse med utredningen ble det nedsatt en referansegruppe med medlemmer fra både regulator og de uavhengige aktørene innenfor de tre sektorene som utredningen omfattet; kjøtt, egg og fjørfe og frukt og grønt. Rapporten ble levert i august 1997, og ble sendt på en høring hos samvirkeorganisasjonene (markedsregulatorene) og de tilsvarende organisasjonene for de uavhengige aktørene. Omsetningsrådet behandlet saken i møtet 20.03.1998.

Kort om innholdet og konklusjonene i rapporten

Hovedfokuset for utredningen var å se på prinsippene for beregning av administrasjonsgodtgjørelsen og Omsetningsrådets skjønnsutøvelse i den forbindelse.

Når det gjelder de prinsippene for fastsettelse av godtgjørelsen, er en rekke forhold og innfallsvinkler vurdert i rapporten. Av problemstillinger som er drøftet kan nevnes:

- skal administrasjonsgodtgjørelsen ansees å være dekning eller kompensasjon for kostnader, og hva får det å bety for beregningene,
- hva er relevante kostnader som bør dekkes, og
- bør det benyttes marginal- eller gjennomsnittskostnader i beregningene?

Rapporten diskuterer også hvordan en kan skille forretningsdrift og reguleringsoppgaver. I den forbindelse er det sett på hvordan en sammenligning av regulator og de uavhengige aktørene kan gi grunnlag for å trekke dette skillet, og de muligheter og begrensninger som ligger i det å skulle legge en slik sammenligning til grunn.

Når det gjelder spørsmålet om å skille ut de riktige kostnadene og sikre effektiv ressursbruk, sier rapporten bl.a. følgende: ”Hovedutfordringen uansett hvilke grunnprinsipp man hadde valgt for fastsetting av administrasjonsgodtgjørelsen, gitt at man baserer seg på en markedsregulering der en sentral forretningsaktør utfører viktige oppgaver, ville vært å finne ressursene som er brukt/vil bli brukt i gjennomføringen av definerte markedsreguleringsoppgaver. Bedømmelse av ressursbruken ved kostnadsdekning med administrative vurderinger eller noe som ligger opp mot alternativverdivurderinger ville en måtte gjennomført uansett. ... Hva som er mest effektivt eller rapporterer den mest korrekte ressursbruk er betinget av konkurransen mellom aktørene eller hvor godt man klarer å skille ut de aktuelle oppgavene i det administrative systemet. Ved en alternativ-

verdivurdering, med anbud/akkord eller systematiske vurderinger av sammenlignbare aktører, ville beregning av ressursbruken vært en forutsetning for et tilbud (kostnadsberegning) fra den mulige regulators side. Hver av de mulige regulatorne måtte ha gjennomført interne vurderinger vedrørende de oppgavene som markedsreguleringen hadde medført, for å finne ut hva som var nødvendig godtgjørelse for å gjennomføre oppgavene. Eller en kunne satt opp en normert modell, som f.eks. skulle vise hva det ville kostet om samfunnet skulle gjort oppgavene selv.”

Rapporten konkluderer bl.a. med følgende:

”Det overordna prinsippet for fastsetting av administrasjonsgodtgjørelsen er at det skal gis kostnadsdekning til regulator. Regulator skal få dekt de kostnadene som er forbundet med de ressursene som medgår i gjennomføringen av reguleringsoppgaver. ... Det skal bygges på kostnadsdekning, men det skal også tas hensyn til utviklingen i markedsreguleringen, markedene for aktuelle varer og utviklingen mellom aktørene. Skjønn og strategier som fanger opp markedsmessige forhold i sektorene og politiske prioriteringer er viktig. Oppgaver utført av de uavhengige aktørene innenfor samme sektor er et av flere referansepunkter ved vurdering av hvilke oppgaver som faller inn under administrasjonsgodtgjørelsen, men det er også andre faktorer som må legges til grunn. Det viktigste vil være å vurdere innholdet i og hensikten med de oppgaver som en godtgjør for eller regner ressursforbruket av. ... Bedømmelsen av ressursbruken er viktig og blir tilslutt noe som må avgjøres med skjønn når en har skilt ut faktorene som en finner har forbindelse med markedsreguleringen.”

Omsetningsrådets vedtak av 20.03.1998

På bakgrunn av rapporten og innspillene fra høringen fattet Omsetningsrådet følgende vedtak:

”Hovedprinsippet for beregning av administrasjonsgodtgjørelse for markedsregulering skal være at det gis kostnadsdekning for relevante kostnader. Organisering av arbeidsoppgavene er i første rekke regulators ansvar.

De oppgaver som det er naturlig å få dekket er ressurser som er brukt til tilrettelegging for en effektiv markedsregulering (oppretholde nødvendig beredskap, sikring av god vareflyt, informasjon og prognoser nødvendig i totalmarkedsvurdering for produkter omfattet av markedsreguleringen), gjennomføring av pålagt administrasjon, kontrolltiltak i forbindelse med markedsreguleringen og andre tiltak som er nødvendige for å gjennomføre en eventuell operativ regulering med utgangspunkt i retningslinjer for markedsreguleringen.

Dekning av styrets kostnader skal ikke omfatte reisekostnader med unntak av møter der markedsregulering er eneste tema. Utredningsoppgaver knyttet direkte til markedsregulering dekkes i ettertid etter medgått tidsforbruk.

Omsetningsrådet vil framover øke kontrollen av forholdet mellom budsjett og regnskap i forbindelse med administrasjonsgodtgjørelsene.

Vektlegging av beredskap og prisnoteringsarbeid skal vurderes særskilt i forbindelse med søknadene for 1997/98.

For Norsk Kjøtt skal arbeidet ved fryserikontoret vurderes nærmere.”

To avsnitt i vedtaket som omhandlet Gartnerhallen er ikke referert. Vedtaket var enstemmig, men Jens Strøm, som representerte Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon, la inn følgende stemmeforklaring: ”Rapporten har ikke lagt til grunn Næringskomiteens innstilling S nr. 287 (1995/96) hvor det heter: «Omsetningsrådet får i oppdrag å gjennomgå beregningen av administrasjonsgodtgjørelsen, ut fra en sammenligning mellom de arbeidsoperasjoner samvirket foretar kontra private aktører.»”

Så langt sekretariatet kan se, er Omsetningsrådets vedtak fulgt opp og lagt til grunn i ettertid.

Administrasjonsgodtgjørelsen etter 1998

Etter gjennomgangen i 1998 har det skjedd en del endringer i markedsreguleringen som også har hatt betydning for administrasjonsgodtgjørelsen. Melkesektoren kom med i markedsreguleringen under Omsetningsrådet fra og med 01.07.1997, og ble derfor ikke spesifikt behandlet i rapporten. Ved beregning av administrasjonsgodtgjørelsen til TINE ble det lagt til grunn de samme prinsippene som for de andre sektorene. Ved utformingen av ny markedsordning for melk fra og med 01.01.2004 ble alle administrasjonsoppgavene gjennomgått på nytt for å skille ut hva som hører under den ordinære råvarehåndtering og hva som er markedsregulering.

Kornsektoren ble likeledes en del av markedsreguleringen under Omsetningsrådet f.o.m. 2002. Også her ble beregning av administrasjonsgodtgjørelsen til markedsregulator gjort etter de samme prinsippene som for de andre sektorene.

Videre har Landbruksdepartementets fastsettelse av forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarer av 01.07.2003 (rammeforskriften) og den påfølgende gjennomgangen av Omsetningsrådets forskrifter for å implementere rammeforskriftens bestemmelser, ført til at markedsregulators plikter i forhold til forsynings-, mottaks- og informasjonsplikt, er blitt klarere definert. Det må forventes at denne konkretiseringen av markedsregulators oppgaver vil gjøre arbeidet med å fastsette administrasjonsgodtgjørelsen enklere.

Sekretariatet utarbeidet i 2003 en mal for oppsett av budsjett og regnskap for administrasjonsgodtgjørelsen. Hensikten har vært å effektivisere arbeidet med dette og å gjøre det enklere å sammenligne mellom sektorene. Malen ble første gang brukt ved budsjettbehandlingen for 2003, og vil bli løpende justert i samsvar med de erfaringer en høster.

Arbeidsutvalget behandlet saken 7. september 2004 og fremmet følgende forslag til vedtak: Omsetningsrådet tar saken til etterretning.

Dag Henning Reksnes fremmet i møtet følgende forslag til vedtak: Omsetningsrådet tar saken til orientering.

Arbeidsutvalgets forslag ble vedtatt mot 2 stemmer (Reksnes og Søyland).

Vedtak:

Omsetningsrådet tar saken til etterretning.

7. Møteplan første halvår 2005

Det blir foreslått 3 møtedager for Omsetningsrådet i første halvår 2005.

Møteplanen har tradisjonelt blitt lagt opp i samsvar med behovet for å få gjort vedtak om regnskap og årsmelding for Omsetningsrådet. Dette gjelder både avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Dette starter i Arbeidsutvalget sitt møte i mars, og blir avsluttet i Omsetningsrådet i juni.

Vedtak:

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 1. halvår 2005:

Fredag	29. april
Onsdag	8. juni
Torsdag	23. juni

8. Effektivisering av saksbehandling og beslutningsprosess i Omsetningsrådet

Forvaltningen knyttet til Omsetningsrådets virksomhet er relativt ressurskrevende med stor saksmengde og mange møter. Mange saker behandles også på alle tre nivåene, både i SLF som sekretariat, i arbeidsutvalget og i rådet, før endelig vedtak fattes. Videre er det også slik at både rådet og arbeidsutvalget behandler en del saker av relativt teknisk og rutinepreget art. Saksbehandlingen preges ellers av store mengder sakspapirer, og disse sendes ut til medlemmene pr. post.

Etter SLFs vurdering er saksbehandling og beslutningsprosesser på området ikke optimal slik dette foregår i dag, og en anser at det vil være et potensial for effektivisering. I SLFs strategiske plan for 2002-2006 er effektivisering av forvaltningen ett av tre strategiske områder. SLF har valgt å løse sekretariatsoppgaven for Omsetningsrådet i tråd med statlig forvaltningspraksis og stiller de samme kravene til oppgaveutførelsen på dette området som til SLFs øvrige virksomhet.

I lys av dette ønsker SLF å sette i gang et arbeid med å gjennomgå saksbehandlings- og beslutningsprosesser i Omsetningsrådet med tanke på å foreslå endringer som kan innebære en åpnere og mer effektiv forvaltning på området. En viktig ramme for dette arbeidet er at de endringer som foreslås skal kunne gjennomføres uten at omsetningsloven endres, og uten å rukke ved rådets rolle og funksjon som parts sammensatt organ med ansvar for markedsreguleringen på angitte områder.

SLF har valgt å organisere dette arbeidet i et prosjekt. I mandatet er det nedfelt følgende resultatmål:

Prosjektet skal

- Foreslå en forenklet arbeids- og ansvarsdeling mellom Omsetningsrådet, arbeidsutvalget og SLF
- Sikre en harmonisert saksbehandling mellom de enkelte fagområder

- Utarbeide maler for saksfremstilling og hvilke underbilag som skal følge saken på områder hvor dette er hensiktsmessig
- Vurdere rammebudsjettering for administrative oppgaver, opplysningskontorene og faglige tiltak
- Utarbeide krav til saksfremstilling og rapportering fra markedsregulator og opplysningskontorene
- Foreslå forenklet distribusjon av sakspapirer mv.
- Foreslå retningslinjer for offentliggjøring av innstillinger, vedlegg og vedtak
- Utarbeide forslag til nødvendige forskriftsendringer, retningslinjer mv.

Det tas forbehold om den videre planleggingen av prosjektet kan avdekke at det er behov for økte ressurser til sekretariatet, eller for å innhente ekstern bistand. Søknad om finansiering vil eventuelt bli forelagt Omsetningsrådet i egen sak.

SLF legger opp til at innstilling med forslag til endringer kan legges fram for Omsetningsrådet i desember 2005.

Arbeidsutvalget behandlet saken i sitt møte 19.10.2004. I møtet ble det fremmet forslag om å utvide styringsgruppen men en person med inngående kjennskap til samvirke og markedsregulatorrollen. Per Aas ble foreslått, og arbeidsutvalget stilte seg positive til forslaget.

I Omsetningsrådets møtet ble det fremmet forslag om å åpne for deltakelse i styringsgruppen også fra de uavhengige aktørene. Omsetningsrådet stilte seg positive til forslaget. Det legges til grunn at vedkommende skal gi et reelt bidrag i prosjektet. Aktuell deltaker må meldes til SLF før neste møte i Omsetningsrådet.

I møtet ble det også fremmet forslag om at prosjektet skal avgi en statusrapport til Omsetningsrådet i juni 2005, noe Omsetningsrådet sluttet seg til.

Vedtak:

Omsetningsrådet tar forslag til mandat til etterretning.

9. Oppnevning av medlemmer og varamedlemmer til Omsetningsrådet

Ti av medlemmene og varamedlemmene i Omsetningsrådet hadde en valgperiode fram til 30. juni 2004.

På bakgrunn av forslag fra de aktuelle organisasjoner meddeler Landbruksdepartementet, i brev av 30.06.2004, at de for perioden 01.07.2004-30.06.2008 har oppnevnt følgende medlemmer og varamedlemmer i Omsetningsrådet:

	Medlem:	Varamedlem:
Landbruks- og matdepartementet	Ottar Befring (gj.v.)	Anne Kathrine Fossum
Moderniseringsdepartementet	Steinar Hauge ”	Anne Moursund
Forbrukerrådet.	Stine Wohl Sem ”	Undis Scheslien (gj.v.)
Handels- og Servicenæringens		

Hovedorganisasjon	Mona Søyland	Harald Jachwitz Andersen
Norges Bondelag	Bjarne A. Undheim (gj.v.)	Harald Milli (gj.v.)
Tina BA	Jostein Frøyland (gj.v.)	Hanne Refsholt
Gilde Norsk Kjøtt BA	Harald Mork (gj.v.)	Liv-Julie Wågan (gj.v.)
A.L Gartnerhallen	Per Odd Gjestvang (gj.v.)	Clas Huseby (gj.v.)
Norske Felleskjøp	Marthe Styve Holte	Tore Ruud
Norkorn	Lina Møgstad (gj.v.)	Ola Svennebye (gj.v.)

I tillegg utnevner Landbruksdepartementet i brev av 30.06.2004 Rune H. Haram som nytt medlem i Omsetningsrådet for organisasjonen Prior Norge BA. Funksjonstiden for medlemsskapet er 30.06.2004-30.06.2006. Av Omsetningsrådets 19 medlemmer er det nå åtte kvinner.

Vedtak:

Oppnevningen av medlemmer og varamedlemmer i Omsetningsrådet tas til etterretning.

Møtet var slutt kl. 17:00.